

نامه ی نوروز (۱)

(نوروز در آینه ی تاریخ)

نویسنده:

والحسن دانشاد نوقابی

۰۹۱۵۵۳۷۴۷۲

۱۳۹۷

سرشناسه	: دلشاد نوقابی، ابوالحسن، ۱۳۳۴ -
عنوان و نام پدید آور	: نامه‌ی نوروز / تألیف ابوالحسن دلشاد نوقابی
مشخصات نشر	: مشهد: دفتر جغرافیایی و انتشارات ماهوان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۳ ص.
شابک	: ۹۶۴-۸۹۷۹-۲۹-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: نوروز -- جشن‌ها -- ایران
داشت	: نوروز -- ایران -- آداب و رسوم
رده‌بندی کتاب	: ۱۳۹۷ GT ۴۸۷۴/۱۲۵۸
رده‌بندی دیویدی	: ۳۹۴/۲۶۸۳۰۹۵۵
شماره کتابخانه ملی	: ۵۴۳۳۶۸۷

نام کتاب : نامه‌ی نوروز (۱) (نوروز در آینه‌ی تاریخ)

نویسنده : ابوالحسن دلشاد نوقابی

ناشر : انتشارات ماهوان

شمارگان : ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ : اول-۱۳۹۷

صفحه آرائی : زینب نژادعبداله

قیمت : ۱۰۰۰۰ تومان

شابک : ۹۶۴-۸۹۷۹-۲۹-۴

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیش‌گفتار.....	۸
فصل اول: تاریخچه‌ی نوروز.....	۱۰
پیشینه‌ی تاریخی نوروز.....	۱۵
نوروز در تخت جمشید.....	۲۰
سنگ نگاره‌های تخت جمشید و ارتباط آن با مراسم نوروزی.....	۲۳
جشن نوروز در دوره‌ی ساسانی.....	۲۶
فصل دوم: فلسفه و منشاء پیدایش نوروز.....	۳۱
نوروز در تاریخ.....	۳۹
خاستگاه اساطیری نوروز.....	۴۱
خاستگاه اساطیری نوروز از نگاه زمان.....	۴۳
اسطوره‌ی جمشید.....	۴۷
پشتوانه‌ی تاریخی نوروز و ارتباط آن با جمشید.....	۴۹
پیوند جمشید با نوروز در بازگشت به زندگی و گسترش زمین.....	۵۰
بازگشت به زندگی: پیوند نوروز با سیاوش و کیخسرو.....	۵۱
اسطوره‌ها، رسوم و فلسفه‌ی آن‌ها.....	۵۳

۵۵	آیین‌های نوروزی
۵۸	فصل سوم: نوروز بزرگترین جشن ملی ایرانیان
۶۳	فصل چهارم: نوروز از دیدگاه شاعران و نویسندگان، قرن چهارم و پنجم هجری
۶۹	روز از نگاه حکیم عمر خیام نیشابوری در کتاب نوروزنامه
۷۴	فصل پنجم: سفرهای به پاسداری از نوروز و جشن‌ها و آداب و رسوم ملی ایران
۸۰	فصل پنجم: زمان محاسبه‌ی نوروز و تقویم
۸۱	مبنای محاسبه‌ی زمان نوروز
۸۳	سال و ماه قمری و سال شمسی
۸۴	نوروز در تقویم شمسی
۸۵	گاه‌شماری جلالی
۸۶	تقویم جلالی و همزمان بودن آن با نوروز باستانی
۹۱	فصل ششم: نوروز در کشورهای دیگر
۹۳	نوروز جشنی فراملیتی
۹۹	ویژگی‌های نوروز نزد همسایگان
۱۰۰	رستاخیز نوروز
۱۰۲	نوروز در کشورهای دیگر
۱۰۳	نوروز در پاکستان

- ۱۰۵..... عید بهار جایگزین سال نو در چین
- ۱۰۷..... نوروز در جمهوری آذربایجان
- ۱۰۹..... نوروز در قزاقستان
- ۱۱۱..... نوروز در تاجیکستان
- ۱۱۳..... نوروز در ترکمنستان
- ۱۱۴..... نوروز در قرقیزستان
- ۱۱۵..... نوروز در افغانستان
- ۱۱۶..... نوروز در ترکیه
- ۱۱۷..... نوروز در سایر سرزمین ها
- ۱۱۸..... منابع و مآخذ

پیش گفتار

تقسیم و تنظیم زمان از نیازهای بنیادی فرهنگ و تمدن بشری است. تقویم های همه ی ملت های جهان بر پایه ی این نیاز پدید آمدند و عناصر تکرار شونده در طبیعت مبنای سنبلش و شمارش زمان قرار گرفتند و زمان های خاص نقطه های آغاز و تکرار شدند، تا زمانی و جامعه ی بشری به نظم کشیده شود.

در ایران و رزمین های گسترده ای از مرزهای چین تا آسیای غربی که حوزه ی بزرگ فرهنگی ایران است، و برای بیش از نیم میلیارد از مردم جهان این زمان خاص، مقدس و آغازین، سرروز است که با نوزایی طبیعت نیز همزمانی دارد.

در همه ی مناطقی از جهان، به سبب شرایط طبیعی و اقلیمی، فصل های سال جلوه ها و مشخصه های آشکار و متغیر دارند، تغییر فصل و به ویژه آغاز بهار و بیداری طبیعت، آداب و رسم هایی به همراه دارد.

اما انطباق نظام سنبلش زمان با این خصلت جهان یعنی انطباق جشن بهار با تقویم ملی و رسمی، ویژگی بارز جشن آغاز سال در کشورهایی است که سرزده ی نوروز است. این خصوصیت برجسته و نمایان نوروز، آن را از همه ی جشن های سال نو در سایر جهان متمایز می کند و موجب می شود که مردم، نوروز را نه در تالارهای بسته، که در آغوش طبیعت جشن بگیرند و سرآغاز سال را با تجدید خاطره ای از پیوند دیرینه ی انسان و طبیعت همراه کنند.

نوروز دارای خاستگاه سرزمینی است: جشن و آیینی است، برخاسته از مجموعه ی شرایط طبیعی و بن مایه های اعتقادی مردمان فلات ایران که در پهنه ی جغرافیایی

فرهنگی ایران، بی وابستگی به هیچ قوم و مذهب و گروه خاص در جان مردم نشسته است و وجه مشترک همه ی گروه ها و اعتقادی است. همه ی اقوامی که به این سرزمین آمدند و همه ی جریان های اعتقادی که در این جا رواج پیدا کردند، آن را پذیرفته اند، از آن مایه گرفته اند و بر آن اثر گذاشته اند. چون جویبارهایی که در مسیر رودخانه به آن وارد می شوند و رودخانه هم چنان در هویت خود جاری است. نوروز هم در جریان و استمرار بدون انقطاع، در پیچ و خم ها و فراز و نشیب های تاریخ و در گستره ی وسیع آن یک واقعیت ثابت و مستمر فرهنگی است.^۱

در پایان از تلاش ها و همکاری های بی دریغ همسر فداکار و مهربانم که در تمام طول تألیف و تدوین این کتاب، همکار، مشاور، مشوق بوده است، تشکر و سپاسگزاری می -
نمایم.

ابوالحسن دلشاد نوقابی

۱۳۹۷